

Встановлено, що усі препарати гальмували ріст рослин картоплі. Найбільш інтенсивним було гальмування за дії 2-ХЕФК. Препарат зменшував висоту рослин картоплі на 22% у. При застосуванні ретарданту з групи четвертинних амонієвих солей ССС-750 висота рослин зменшувалася на 11%, а тиазолпохідний препарат EW-250 гальмував ріст рослин на 4%.

Проведене нами вивчення впливу ретардантів на листковий апарат рослин картоплі свідчить, що під впливом усіх трьох інгібіторів росту зростала, як кількість, так і маса листків на рослині. Зокрема в наслідок обробки ССС-750 кількість листків у порівнянні з контролем збільшилася на 54%, а їх маса на 110%. При застосуванні EW-250 відповідно на 26 та 40%, а за дії 2-ХЕФК на 5 та 58% відповідно. Під впливом ССС-750 і EW-250 зменшувалася сира маса стебел дослідних рослин. Лише при застосуванні 2-ХЕФК маса стебла зростала на 21%. При цьому діаметр стебла у дослідних рослин достовірно не змінювалася за дії жодного із ретардантів.

Досліджено, що EW-250 зменшував масу кореня на 10%. Обробка 2-ХЕФК і ССС-750 зумовлювала збільшення маси кореня відповідно на 24 і 18%.

Встановлено, що за дії EW-250 середня урожайність картоплі зростала на 39,91%, при застосуванні ССС-750 на 15,42%, а при обробці 2-ХЕФК на 2,43%.

Таким чином, застосування ретардантів EW-250 та ССС-750 на рослинах картоплі сорту Санте зумовлювало гальмування ростових процесів, змінювало кількість та масу вегетативних органів і покращувало урожайність культури.

Список використаної літератури

1. Болотских А.С. Картофель /А.С. Болотських/ – Х.: Фолио, 2002. – 254 с.
2. Гавва И.В. Регуляторы роста, дефолианты и десиканты и их опасность для природной среды / Гавва И.В., Попова Г.В., Трофимова М.Г./ Обзорная информация. – М.: Б.и., 1983. – 54с.
3. Казаков Е. О. Методологічні основи постановки експерименту з фізіології рослин / Е. О. Казаков. – К.: Фітосоціоцентр, 2000. – 272 с.
4. Прусакова Л.Д. Регуляторы роста растений / Л.Д. Прусакова // Физиология растений. – 1989. – Т. 28, №4. – С. 233-239.

Левчук Н.В.,

к.б.н., доцент кафедри біології;

Гордейчук А.В.,

студентка IV курсу, спеціальність «Біологія».

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДЕНДРОФЛОРИ ПАРКІВ ПАМ'ЯТОК САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА м. ВІННИЦІ

Кожний парк, як пам'ятка садово-паркового мистецтва (ППСПМ), до яких у м. Вінниця відносяться «Центральний парк культури та відпочинку імені М. Горького», «П'ятничанський парк», «Музей-садиба М.І. Пирогова», «Дендрарій лісо-дослідної станції», «Ботанічний сад "Поділля», має свою історію створення, площу та відрізняється видовою різноманітністю рослин, а особливо наявністю екзотичних, вікових, раритетних видів дендрофлори та кількісним співвідношенням інтродукованих та аборигенних видів деревних рослин. Серед зазначених парків м. Вінниця найбільшою часткою видової різноманітності характеризується «Ботанічний сад «Поділля», дендрофлора якого охоплює 542 ви-

ди. Ця видова різноманітність характеризується переважно інтродукованими деревними видами рослин, що вводили в культуру, або висаджували як колекційні нові господарсько-цінні деревні рослини [1].

У насадженнях зазначених парків, окрім інтродукованих деревних видів рослин, виявлено неоднакову, але значну кількість видів дерев та чагарників широколистяних та заплавної лісової України. Оскільки закладання парків відбувалося на основі ландшафту лісового типу, тому в насадженнях, наприклад «П'ятничанський парку» виявлено 16 видів, а у «Парку культури і відпочинку імені М. Горького» - 17 аборигенних видів: *Acer platanoides* L., *Acer pseudo-platanus* L., *Betula pendula* Roth, *Caprinus betulus* L., *Eraxinus excelsior* L., *Quercus robur* L. та ін.

Характерною особливістю таких парків як «Музей-садиба М.І. Пирогова» та «Дендрарій лісо-дослідної станції» є невисокий показник таксономічного багатства (27-54 видів). Більшість дендрофлори цих парків становлять аборигенні види широколистяних та заплавної лісової України, на основі яких вони закладалися. Основними паркоутворюючими породами даного парку «Музей-садиба ім. Пирогова» є граб, дуб, липа, ясен, клен. Серед інтродукованих деревних видів рослин, які добре акліматизувалися слід відмітити робінію звичайну (*Robinia pseudoacacia* L.) та гірकोкаштан звичайний (*Aesculus hippocastanum* L.).

Переважає більшість видів є високодекоративними інтродуцентами, зростання яких на територіях заповідних парків підвищує їх наукову та естетичну цінність. Лише тільки у дендрарію ППСМ «Ботанічний сад "Поділля"» зростає 453 види. Значна кількість цих видів рослин (60) належить до голонасінних (*Abies nordmanniana* (Stev.) Spach., *Abies sibirica* Ledeb, *Juniperus communis* 'Repanda', *Metasequoia glyptostroboides* Hu et Cheng, та інші). ППСМ «Дендрарій лісо-дослідної станції» є єдиним місцем зростання п'ятьох видів (*Forsythia europaea* Degen. ex Bald, *Larix pokonica* Racib, *Larix gmelinii* (Rupr) Rupr, *Sequoia sempervirens* Endl, *Aralia mandshurica* Rupr. et Maxim.).

Слід зазначити, що на території ППСМ м. Вінниці зростає 471 вид деревовидних рослин. Із цього числа 54 види голонасінних, які належать до 15 родів і шістьох родин. Покритонасінні представлені 417 видами, які належать до 127 родів і 49 родин. Найвищий ступінь видового багатства деревних рослин відзначено у Розових (*Rosaceae*), Букових (*Fabaceae*), Березових (*Betulaceae*), Жимолостевих (*Caprifoliaceae*). Серед видів дендрофлори досліджених заповідних парків переважаючою групою є дерева - 274 види. Із числа вічнозелених деревних рослин виявлено 80 видів, з яких 14 видів із відділу *Magnoliophyta*. У заповідних парках м. Вінниці в основному зростають види екзотичних деревних рослин, частка яких становить 92,8 % від числа всіх видів дендрофлори.

Види деревних рослин, що охороняються і занесені до червоних списків різного рангу (ЧКУ, ЧС МСОП, БК, ЄЧС), виявлено найбільше у парку «Ботанічний сад "Поділля"» - 63 види (88,7 %). Всі вони належать до 20 родин, 33 родів та двох відділів [2]. Загалом раритетна дендрофлора парків м. Вінниці представлена 71 видом заповідних деревних рослин, які належать до 21 родини, 35 родів, двох відділів *Pinophyta* та *Magnoliophyta*.

Список використаної літератури

1. Клименко Ю. О. Зміни насаджень старовинних парків-пам'яток садово-паркового мистецтва Вінницької області./ Ю. О. Клименко.- Укр. ботан., журн. - 2010. - Т. 67, № 2. – С. 20-27.
2. Кузь В.М. Пам'ятки садово-паркового мистецтва Вінницької області та їх охорона / В.М Кузь., В. М. Черняк: Мат. звіт. наук. конф. Природн. ф-у за 1992 р. -1993. - С. 24-25.

Одінцова Г.М.,

студентка магістратури кафедри біології;

Долгов О.М.,

доцент кафедри біології

ДИНАМІКА ЗМІН АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІВЧАТ-СТУДЕНТОК ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Антропометрія - це група вимірювальних методів опису тіла людини. Установка антропометричних характеристик полягає у вимірі основних параметрів тіла - росту, ваги, вмісту жиру, обхватів стегон, талії, грудної клітки тощо. З метою визначення динаміки антропометричних показників у 2012 році було обстежено 55 дівчат-студенток 1-го курсу та 53 з них же у 2013 році. Визначались зріст стоячи, вага (маса) тіла, обхват грудної клітки.

Зріст – це фізична характеристика довжини тіла, що залежить від віку людини та її генотипу. Зріст вимірювали за допомогою станкового зростоміра.

Вага (маса) є одним з найбільш універсальних показників, які використовуються при оцінці фізичного розвитку. Зважування проводились на медичних вагах. Відповідність маси тіла визначалась за індексом маси тіла (ІМТ). За індексом Пінье визначали тип статури досліджуваних студентів. Для визначення форми стопи оцінювались плантограми за методом Чижина.

Індекс маси тіла (ІМТ) розраховували за формулою:

$$\text{ІМТ} = \text{вага (у кг)} / \text{зріст}^2 \text{ (в м}^2\text{)}$$

Якщо ІМТ становить 16-18,4, то особа має дефіцит ваги (маси), 18,5-24,9 відповідає нормі ваги (маси), а 25,0-29,9 - надлишок ваги (маси).

В 2012 році нормальна вага виявлена у 42 дівчат (76 %), дефіцит ваги мають 10 (18 %), а надлишкову вагу – 3 (6 %) обстежених. Наступного року нормальна вага виявлена у 44 дівчат (83 %), дефіцит ваги мають 6 (11 %), а надлишкову вагу – 3 (6 %) обстежених (Рис. 1). Спостерігається підвищення показників маси «дефіцит» до рівня – «норми» на 7 %, в порівнянні з попередніми даними.

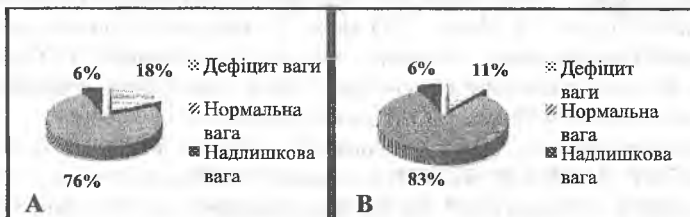

Рис. 1. ІМТ у дівчат: А - 2012 рік, В - 2013 рік.

Для визначення типу статури ми використовували індекс Пінье, що розраховували за формулою: $\text{ІП} = \text{Зріст (см)} - \text{Вага (кг)} - \text{Обхват грудей (см)}$. Якщо ІП